

Op Stapel 2018-10

27 maart 2018

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Duaal leren:** 'Schoolbank op de werkplek'
- **Leren en Werken:** aanvullende werkingsmiddelen
- **Buitengewoon onderwijs:** meldingen aan de Inspectie

Ontwerp-BVR tot uitbreiding van het tijdelijke project “schoolbank op de werkplek” rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs

---

SCHOOLBANK OP DE WERKPLEK

In afwachting van het organiek worden van duale trajecten (1 september 2019) ([Op Stapel 2017-17bis](#) van 1 december 2017) wordt het project ‘Schoolbank op de werkplek’ uitgebreid. Scholen en centra kunnen instappen in de duale opleidingen vastgelegd in de besluiten van 22 april 2016 en van 7 juli 2017 en in een reeks nieuwe opleidingen (zie hieronder). Er is geen contingentering meer, maar er moeten uiteraard wel werkplekken beschikbaar zijn. De opleiding kan alleen duaal worden aangeboden in die scholen of centra waar in 2016-17 of 2017-18 een gelijknamige of (als die niet bestaat) verwante niet-duale opleiding werd aangeboden (een uitzondering is de nieuwe opleiding kapper-stylist duaal: die kan alleen worden aangeboden waar in 2017-18 de duale opleiding haarverzorging duaal werd georganiseerd). Tijdens het project moeten leerlingen hoe dan ook altijd de kans hebben hun traject niet-duaal voort te zetten.

Anders dan voor de scholen of centra die eerder in het project startten, is er geen bedrag vastgelegd voor een financiële incentive voor scholen of centra die nieuw instappen. Dat hangt samen met het loslaten van de contingentering. Voor wie al ingestapt was, blijft de incentive bestaan, maar hij wordt bevroren op 10 000 euro (de mogelijkheid hem op te trekken tot 12 500 euro wordt geschrapt).

Het tijdelijke project *Schoolbank op de werkplek* wordt uitgebreid naar de volgende opleidingen:

- 1° beveiligingstechnicus duaal: als Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 2° bouwplaatsmachinist duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 3° dier en milieu duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 4° elektrotechnicus duaal: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 5° elektrotechnieken duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 6° groenaanleg en -beheer duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 7° groendecoratie duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 8° grootkeuken en catering duaal: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied voeding, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 9° grootkeukenkok duaal: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied voeding, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;

- 10° ijzervlechter en bekister-betonnerder dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 11° installateur gebouwenautomatisering dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd.
- 12° interieurbouwer dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied hout, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 13° kapper-stylist dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied lichaamsverzorging, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd (enkel daar waar in 2017-18 de duale opleiding haarverzorging dual werd georganiseerd);
- 14° koetswerk dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied auto, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 15° logistiek dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied handel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 16° mechanische vormgeving dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 17° mechanische vormgevingstechnieken dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 18° medewerker fastfood dual: in opleidingsvorm 3, kwalificatiefase, van het voltijds buitengewoon secundair onderwijs;
- 19° (onder voorbehoud) *moderealiserende dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mode, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;*
- 20° natuursteenbewerker dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 21° operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied hout, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 22° (onder voorbehoud) *operator digitaal drukken in de printmedia/papier- en kartonverwerking dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied grafische communicatie en media, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;*
- 23° operator retouche kleding- en confectieartikelen dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 24° plant en milieu dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 25° (onder voorbehoud) *podiumtechnieken dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;*
- 26° productieoperator textielproductielijn dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 27° spuitspecialist dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied auto, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;

- 28° stukadoor dual: als specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 29° technicus hernieuwbare energie dual: als Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied koeling en warmte, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 30° (onder voorbehoud) *technicus industriële automatisering dual: als Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;*
- 31° textielverzorging dual: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 32° vloerder en tegelzetter dual: als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd.

Voor het vaststellen van het pakket uren-leraar in het voltijds gewoon secundair onderwijs worden de opleidingen ondergebracht in de volgende discipline:

1°	beveiligingstechnicus dual:	discipline elektriciteit (tso);
2°	bouwplaatsmachinist dual:	discipline hout en bouw (bso);
3°	dier en milieu dual:	discipline land- en tuinbouw (bso);
4°	elektrotechnicus dual:	discipline elektriciteit (bso)
5°	elektrotechnieken dual:	discipline elektriciteit (tso);
6°	groenaanleg en -beheer dual:	discipline land- en tuinbouw (bso);
7°	groendecoratie dual:	discipline land- en tuinbouw (bso);
8°	grootkeuken en catering dual:	discipline hotel (bso);
9°	grootkeukenkok dual:	discipline hotel (bso);
10°	ijzervlechter en bekister-betonnerder dual:	discipline hout en bouw (bso);
11°	installateur gebouwenautomatisering dual:	discipline elektriciteit (bso);
12°	interieurbouwer dual:	discipline hout en bouw (bso);
13°	kapper-stylist dual:	discipline verzorgingstechnieken (bso);
14°	koetswerk dual:	discipline metaal (bso);
15°	logistiek dual:	discipline administratie en distributie (bso);
16°	mechanische vormgevingstechnieken dual:	discipline metaal (tso);
17°	mechanische vormgeving dual:	discipline metaal (bso);
18°	moderealitatie dual:	discipline kleding en confectie (bso);
19°	natuursteenbewerker dual:	discipline marmerbewerking (bso);
20°	operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines dual:	discipline hout en bouw (bso);
21°	operator digitaal drukken in de printmedia/papier- en kartonverwerking dual:	discipline grafische technieken (bso);
22°	operator retouche kleding- en confectieartikelen dual:	discipline kleding en confectie (bso);
23°	plant en milieu dual:	discipline land- en tuinbouw (bso);
24°	podiumtechnieken dual:	discipline elektriciteit (tso);
25°	productieoperator textielproductielijn dual:	discipline textiel (bso);
26°	spuiter carrosserie dual:	discipline metaal (bso);
27°	stukadoor dual:	discipline hout en bouw (bso);
28°	technicus hernieuwbare energie dual:	discipline metaal (tso);
30°	technicus industriële automatisering dual:	discipline elektriciteit (tso);
31°	textielverzorging dual:	discipline kleding en confectie (bso);
32°	vloerder en tegelzetter dual:	discipline hout en bouw (bso).

Het GO! en de koepels bezorgen de overheid vóór 27 maart een overzicht van de kandidaat-scholen en -centra en de opleidingen die ze willen organiseren. De overheid bekrachtigt die lijsten uiterlijk op 15 mei 2018.

LEREN EN WERKEN: aanvullende werkingsmiddelen

De aanvullende werkingsmiddelen van de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs (50 euro voor een jongere die het jaar voordien minimaal 96 uur effectief in een voortraject heeft gepresteerd; 0,50 euro voor een jongere per effectief gepresteerd uur (max. 800 uur) het jaar voordien in een brugproject; 20 euro per jongere het jaar voordien in het project intensieve begeleiding alternerend leren en 2,25 euro en 0,25 euro per kalenderdag voor leerplichtige, respectievelijk niet-leerplichtige jongeren die het jaar voordien contractueel in de fase arbeidsdeelname zaten) zijn er ook nog in 2018-19.

BUITENGEWOON ONDERWIJS: meldingen aan de Inspectie

De integratiefase in de vorm van alternerende beroepsopleiding in OV3 van het buitengewoon secundair onderwijs bestaat uit 2 dagen vorming op school en drie dagen werkervaring in een regulier bedrijf. Daar kan worden van afgeweken: voor maximaal drie weken kan de vorming op school of de werkervaring ononderbroken worden gegeven. Tot nog toe moest de Inspectie zo'n afwijking toestaan. Dat hoeft niet meer. De klassenraad moet er wel een bijkomende motivering voor opstellen.

Leerlingenstages in OV1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs kunnen voor individuele leerlingen verlengd worden tot meer dan 60 dagen. De klassenraad moet daarvoor een motivering uitwerken. Tot nog toe moest de verlenging ook worden gemeld aan de Inspectie. Dat laatste hoeft niet meer.

De maatregelen gaan in op 8 mei 2018.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.

Het GO! drukt wel zijn **bezorgdheid** uit. Er is nu weliswaar geen contingentering meer en geen selectie-op-dossier door de overheid: in de praktijk zijn de instapmogelijkheden geconditioneerd door de bereidheid bij de bedrijven om leerlingen in duale trajecten op te vangen en in hun opleiding te investeren. Van scholen en centra wordt verwacht dat ze zelf potentiële werkpartners benaderen en op prospectie gaan in bedrijven. Het zijn dan ook de facto de bedrijven die bepalen wélke opleidingen door wíé, en wáár, zullen kunnen worden georganiseerd. Uit het veld bereiken ons alvast al signalen dat de inspanningen van *Voka* en de sectorfederaties niet altijd weerklank vinden in de lokale bedrijven. Scholen, centra en leerlingen dreigen dus, ondanks alle goede voorbereiding, bij het begin van het schooljaar te moeten vaststellen dat er mogelijk toch geen plaats is in een bedrijf.

Het GO! **betreurt** dat er voor scholen en centra die nieuw-instappen (wellicht) geen financiële *incentive* zal zijn. Trajectbegeleiding is duur; tijdens het project moeten de leerlingen bovendien de kans krijgen hun traject niet-duaal te lopen of voort te zetten. Dat betekent voor de betrokken instellingen dat zij mogelijk het duale en het niet-duale traject naast mekaar moeten organiseren, zonder dat het noodzakelijk om méér leerlingen gaat. Een bijkomende ondersteuning lijkt het GO! dan ook evident.

Binnen het project zijn leerlingen **statutair** goed beschermd. Zo is in het voltijds secundair onderwijs de vakantieregeling ook gegarandeerd voor leerlingen in duale trajecten. Voor de organieke uitrol zijn die garanties er vooralsnog niet. Wat er ook van zij, leerlingen die in het

kader van de proeftuin instappen in een duaal traject en hun traject in 2019-20 'organiek' afwerken, moeten dat kunnen doen onder de voorwaarden die golden bij de start. In voorkomend geval moet dan ook in overgangsmaatregelen worden voorzien. **Het GO! beklemtoont dat duaal leren een voltijds onderwijstraject is en dat de jongere in een duaal traject een leerling is en geen werknemer.**

Het GO! maakt ten slotte ook nu, zoals het ook al eerder heeft gedaan bij de uitrol van het project, **ernstig en principieel voorbehoud** bij de bepaling (in artikel 3, tweede lid, 6° van het ontwerpbesluit) die van het akkoord in het lokale comité van de school of het centrum een uitsluitingsvoorwaarde maakt voor deelname aan de proeftuin. Het BVR is een uitvoeringsbesluit bij het decreet van 9 december 2005 *betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs*. Artikel 3, § 1, derde lid van het decreet stelt: *"Indien een project sterk ingrijpt op arbeidsorganisatie en arbeidsvoorwaarden, dan zal de aanwezigheid van een protocol van akkoord of een protocol van niet-akkoord met betrekking tot de onderhandelingen in de bevoegde participatieorganen, voor de Vlaamse Regering (bij de beoordeling van het project) een zeer belangrijk element vormen."* **De bepaling in artikel 3, tweede lid, 6° van het ontwerpbesluit maakt van het akkoord een uitsluitingscriterium, terwijl niet eens is voldaan aan de voorwaarde om er een beoordelingscriterium van te maken**, namelijk dat het om een project moet gaan dat sterk ingrijpt op de arbeidsorganisatie en arbeidsvoorwaarden. De enige bepaling die enigszins zou kunnen ingrijpen op de arbeidsvoorwaarden, is die van artikel 18 van het BVR van 28 oktober 2016, dat er in voorziet dat gedurende de periodes dat de leerling de werkplekcomponent effectief invult, een vertegenwoordiger van de school waar de leerling is ingeschreven, bereikbaar moet zijn. Maar in die bepaling wordt gepreciseerd dat de verplichting geen afbreuk kan doen aan de statutaire rechten van de individuele personeelsleden. **Het GO! is dan ook van oordeel dat de Vlaamse Regering in artikel 3, tweede lid, 6° de machtiging die zij van de decreetgever heeft gekregen, te buiten gaat. A contrario met de bepaling van artikel 3, § 1, derde lid van het decreet van 9 december 2005 kan een akkoord in het lokale comité geen beoordelingscriterium zijn, laat staan een uitsluitingscriterium.**